

احکام شیر دادن

با رضاع چه کسانی محرم می شوند؟
شرایط شیر دادنی که علت محرم شدن است

hadana.ir

فتوای امام خمینی در مورد رضاع

زنی به علت ندانستن مسأله در حدود چهار ماه به نوۀ دختری خود شیر داده است حکم این مسأله چگونه است؟

- سؤال 1: زنی به علت ندانستن مسأله در حدود چهار ماه به نوۀ دختری خود شیر داده است حکم این مسأله چگونه است؟
جواب: اگر مادر زن به نوۀ خود که از شوهر [فعلی] دختر او است با شرایط شیر دهد نکاح دختر و شوهرش باطل می شود. و بر هم حرام ابدی می شوند.
- سؤال 2: اگر زن شوهر داری بچه ای را شیر غیر از زایمان بدهد، در صورتی که آن پسر بچه به اندازه محرم شدن شیر آن زن را بخورد، آیا به این زن محرم است یا خیر؟
جواب: شیر اگر از غیر ولادت باشد موجب نشر حرمت نمی شود.
- سؤال 3: در موضوع رضاع اگر بعد از برادر و خواهر رضاعی، اولادی به ثمر برسد آیا ممکن است با هم ازدواج کنند؟
جواب: اگر منظور این است که مرضعه یا صاحب شیر اولاد پیدا کرده اند حکم برادر و خواهر رضاعی را دارند. و نمی توانند با هم ازدواج کنند.
- سؤال 4: اینجانب دختری هستم شانزده ساله، قبل از من مادرم دختر به دنیا آورده بود که اینک فوت کرده است، همزمان با تولد آن دختر خاله ام پسری به دنیا آورده بود که مادرم روزی دوومرتبه صبح و عصر به او شیر داده است، ضمناً کودک در بین شیریه که مادرم به او داده غذاهای دیگری از قبیل شیر مادرش و قنداب و غیره نیز می خورده است، و آشنایان می گفتند این بچه از وقتی که شیر خاله اش را خورده کمی چاق شده است، آیا این پسر به من محرم است یا خیر؟
جواب: اگر بین 15 شیر از مادر خود نیز شیر می خورده، و یک شبانه روز شیر (که بین آن هیچ غذای دیگر نخورده باشد) نخورده، و رشد بچه مستند به شیر خاله تنها نیست رضاع محرم حاصل نشده است.
- سؤال 5: آیا خویشاوندان نزدیک می توانند به بچه شیر بدهند؟ مثلاً عمه می تواند به برادرزاده شیر بدهد؟
جواب: حرمت تکلیفی ندارد، لکن باید احکام رضاع مراعات شود که در رساله ذکر شده است.
- سؤال 6: در محرم شدن رضاعی (شیمیائی و فیزیکی) چرا بچه باید شیر را مستقیماً از پستان مادر بخورد؟
جواب: حکم الهی است.
- سؤال 7: در اکثر مناطق غرب، چنین است که مادر زن نوۀ دختری خود را شیر می دهد (از جمله مادر همسر من به فرزندانش شیر داده) مستدعی است نظر خود را در این زمینه بیان فرمائید؟
جواب: از مادر همسر به فرزند شخص شیر دهد و شرائطی که در رساله (برای شیر دادنی که موجب حرمت می شود) بیان شده موجود باشد همسر شخص بر او حرام می شود.
- سؤال 8: طبق مسأله 2472 توضیح المسائل «اگر زنی بچه دختر خود را شیر دهد آن دختر به شوهر خود حرام می شود» اگر بر اثر بی اصلاحی از مسأله تقریباً بیست بار شیر داده، و بعد از اطلاع از مسأله شیر نداده چه حکمی دارد؟
جواب: حرام می شود، مگر آنکه شرائط معتبره در شیر دادن که در رساله هست موجود نباشد.
- سؤال 9: اینجانب دختر عمه ای دارم که مادرش شیر زیادی به من داده ولی مدت آن معلوم نیست، حال عده ای می گوید با او ازدواج کن، با توجه به اینکه من نسبت به او احساس خواهری دارم، و هیچ احساس همسری نمی کنم، آیا ازدواج کردن من با او صحیح است؟
جواب: اگر شرائط رضاع موجب نشر (که در رساله است) محرز نیست اشکال ندارد.
- سؤال 10: زن شیردهی یک پستان خود را به مدت یک الی دو ماه به بچه ای (که شیر مادرش کم بوده، و یا در بعضی مواقع از خوردن شیر مادر ممنوع بوده) اختصاص داده، به طوری که در بچه توسط شیر زن مرضعه انبات لحم و عظم شده، آیا محرمی حاصل می شود؟
جواب: اگر شرائط دیگر موجود بوده محرمیت حاصل می شود.
- سؤال 11: من با خواهر رضاعی ام که دختر عموم هست ازدواج کردم، ولی طبق گفته مادر و زن عموم (مادر زن) در سه ماهگی به مدت یک شب و دو روز از زن عموم شیر خورده ام، البته در بین این مدت غذاهای دیگری هم خورده ام، و حالا بنده دارای دو فرزند می باشم، لطفاً تکلیف مرا روشن فرمائید؟
جواب: اگر غذای بچه در آن یک شبانه روز منحصر به شیر زن نبوده احکام رضاع مترتب نیست.
- سؤال 12: پدر اینجانب چون در بدو تولد از داشتن مادر محرم شده دایه ای او را شیر داده که خود دارای دو پسر و چهار دختر بوده است، یکی از این پسران که پدرم با او شیر داده مدت دو سال است فوت کرده ولی پسر دیگر هست می خواهم بدانم این پسر، عموی ما به حساب آمده و محرم است یا خیر؟

جواب: در صورتی که صاحب شیر یعنی شوهر زن شیرده پدر پسر دیگر هم باشد عموی شما است از جهت رضاع و از محارم است.

سؤال 13 : اگر شوهری شیر زن خود را بخورد آیا آن زن به او حرام می شود؟

جواب: حرام نمی شود.

سؤال 14 : من در سه ماهگی بودم که در جوار ما دختری به دنیا آمد ، بعد از یک ماه پدر بزرگ این کودک دار فانی را وداع گفت، خبر فوت را طوری به مادری این کودک دادند ه منجر به بیماری شدید و خشک شدن شیر او شد، بچه در اثر شیر نخورد از مادر مریض شد، به دکتر مراجعه کردند و دکتر معالجه تشخیص داد که باید از شیر مادر استفاده کند، مادر اینجانب شیرش زیاد بود و تصمیم رفت به کودک نامبرده شیر بدهد (ولی نه از راه سینه بلکه از راه دوشیدن در ظرف) با توجه به اینکه این دختر تقریباً هشت ماه از شیر مادر من تغذیه کرده است آیا امکان دارد که بنده ایشان را به همسری خویش در بیاورم؟

جواب: مانع ندارد و رضاع موجب حرمت حاصل نشده است.

سؤال 15 : اگر زنی از زائیدنش بیش از دو سال گذشته و شیر او هم خشک شده، ولی بعد از گذشتن سه سال یا شش سال بر اثر مکیدن زیادی بچه، شیرش به جوش می آید : و از این شیر به دختر همسایه اش که تازه متولد شده شیر می دهد، و این شیر تمام شرایط نشر حرمت را هم دارد، آیا آن دختر به شوهر شیر دهنده حرام می شود یا نه؟

جواب: اگر همان شیر ولادت است در فرض مسأله حرمت ثابت می شود، ولی اگر احراز نشود که شیر مستند به شوهر است موجب حرمت نیست.

سؤال 16 : در رساله حضرت امام در مسأله 2472 احکام شیردادن است که « اگر زنی بچه خود را شیر دهد آن دختر به شوهر خود حرام می شود». مادر من 23 سال پیش پنج یا شش مرتبه به دختر من نوه دختریش شیر داده است و هم اکنون ما دارای چندین فرزند هستیم، تکلیف من با شوهرم چگونه است؟

جواب: در فرض مرقوم که شرایط رضاع محرم متحقق نشده حرمت حاصل نیست.

سؤال 17 : من یک عمو دارم که با برادر بزرگم همشیر بوده اند و عمویم از شیر مادرم خورده و به او محرم شده، می خواستم بدانم که دختر همین عمویم به من محرم است یا نه؟ و آیا من می توانم با او (دخترعمویم) ازدواج کنم یا نه؟

جواب: چنانچه با شرایط شیر خورده است نمی توانید با دختر او ازدواج نمایید.

سؤال 18 : زنی به دختر برادر خود ده روز تمام شیر داده است، اکنون برادر آن دختر به خواستگاری دختر آن زن (دختر عمه اش) آمده، ازدواج این دختر و پسر (پسر دائی و دختر عمه) البته این پسر از عمه خود اصلاً شیر نخورده است.

جواب: اشکال ندارد.

سؤال 19 : طبق گفته مادر و زن عموی من در سه ماهگی به مدت یک شب و دو روز از زن عمویم شیر خورده ام، البته در بین این مدت چیزهای دیگری (به نام چهل گیاه که با آب شکر مخلوط می کردند به اندازه نصف نعلبکی در صبح و نصف نعلبکی در شب، و نیز مقداری از غذاهای محلی به اندازه یک قاشق غذا خوری دو بار در تمام مدت فوق) نیز به من خورانده اند؛ آیا به این ترتیب من به زن عمویم محرم می شوم؟

جواب: اگر غذای بچه در آن یک شبانه روز منحصر به شیر زن نبوده، احکام رضاع مرتبت نیست.

سؤال 20: اگر خواهر مردی از یک زنی شیر خورده باشد، آیا آن مرد می تواند به دختر آن ازدواج نماید؟ (ضمناً آن زن شیر دهنده دختر دائی این مرد است)

جواب: در فرض مرقوم ، نسبت محرمیتی بین آن مرد و دختر آن زن شیر دهنده متحقق نیست و ازدواج مانع ندارد.

سؤال 21 : یک ماه قبل از اینکه من به دنیا بیایم دختری در همسایگی ما به دنیا آمده، وقتی که من به دنیا آمدم به آن دختر با شرایط کامل شیر داده و من و آن دختر خواهر و برادر رضاعی شده ایم. بعد از یک سال در خانواده آن دختر دختری دیگر به دنیا آمده، حالا من و آن دختر دومی تصمیم به ازدواج داریم. می خواستم بدانم آیا من می توانم با آن دختر ازدواج کنم یا نه؟

جواب: مانع ندارد.

سؤال 22 : 1 _ اگر مادر حسین از شیری که به حسین می دهد به زهرا هم بدهد تا صدق رضاع بکند، آیا حسین که برادر رضاعی زهرا است می تواند با یکی از خواهرهای زهرا ازدواج کند؟

جواب: مانع ندارد.

2 _ آیا یکی از برادران حسین می تواند با یکی از خواهران زهرا ازدواج کند؟

جواب: مانع ندارد.

3 _ آیا حسین می تواند با نوه پسر خاله اش (سهیلا) ازدواج کند؟ در حالی که با دختر خاله خویش محرم می باشد (خواهر حسین و دختر خاله اش خواهر رضاعی می باشند و هر دو از مادر حسین شیر خورده اند).

جواب: بین پسر و دختر مشألایهم در فرض مرقوم محرمیتی نیست و ازدواجشان اشکال ندارد.

سؤال 23 : زنی دختری را در ایام رضاع مدت چهار ماه به مظنه قوی روزی یک مرتبه شیر داده، و کودک بقیه شبانه روز را به غذا و شیرگاو و شیر مادرش می گذرانیده. آیا این نحو شیر دادن موجب نشر حرمت می شود یا خیر؟ و آیا شهادت آن زن که مورد وثوق می باشد و مظنه قوی دارد که همه روزه شیر می داده، مثبت مقدار مزبور هست یا خیر؟ بالجمله

ازدواج بین این دختر با اولاد مرضعهٔ مزبور صحیح است یا باطل؟

جواب: در فرض مزبور رضاع موجب نشر حرمت محقق نشده و ازدواج مانع ندارد. و تا یقین به تحقق رضاع با شرایط معتر حاصل نشود حکم رضاع ثابت نمی شود.

سؤال 24: مادر کودکی پس از اینکه او را به دنیا آورده وفات نموده، و خانهٔ کودک وی را نگهداری نموده و شیر داده، و پس از اینکه کودک به حد بلوغ رسیده دختر خود را به آن کودک (که خواهر زاده اش بوده) تزویج نموده تا ثروت و دارائی آنان نصیب دیگری نشود، و فعلاً مدت چهار سال است که ایشان ازدواج نموده و زندگی زناشویی دارند. آیا این ازدواج از نظر شرع صحیح است یا خیر؟ و آیا پسر، با آن دختر خواهر رضاعی نمی شود؟

جواب: اگر رضاع موجب نشر حرمت به شرحی که در رساله مذکور است متحقق شده ازدواج مزبور باطل است، و در صورت شک در آن، ازدواج محکوم به صحت است.

سؤال 25 : مردی زنش را در حالت حمل طلاق داد و او بعد از طلاق دختری زائید. والد، دختر مذکوره را در فیلهٔ خود از شیر یک زن تقریباً سه دفعه سیراب کرده و معلوم نیست که شرایط رضاع محقق شده یا نه: آیا عقد بین دختر مذکور و پسر زنی که به این دختر شیر داده اشکال دارد؟

جواب: در فرض مرقوم محرمیت حاصل نیست، و ازدواج مانع ندارد.